

Föreskrifter och anvisningar 19/2013

Täckning av ansvarsskuld och pensionsansvar: Pensionsstiftelser och pensionskassor som bedriver annan än lagstadgad verksamhet samt begravnings- och avgångsbidragsskassor

Dnr
FIVA 4/01.00/2013

Utfärdade
20.11.2013

Gäller från
31.12.2017

FINANSINSPEKTIONEN

telefon 09 183 51

fax 09 183 5328

fornamn.efternamn@finanssivalvonta.fi

www.finansinspektionen.fi

Upplysningar
Arbetspensionsanstalten

Den juridiska karaktären av föreskrifter och anvisningar

Föreskrifter

I Finansinspektionens föreskrifter och anvisningar presenteras föreskrifterna under rubriken "Föreskrift". Föreskrifterna är bindande rättsregler, som måste följas.

Finansinspektionen meddelar föreskrifter endast med stöd av och inom ramen för rättsliga bestämmelser som ger Finansinspektionen behörighet att ge ut föreskrifter.

Anvisningar

I Finansinspektionens föreskrifter och anvisningar presenteras under rubriken "Anvisning" Finansinspektionens tolkningar av innehållet i lagar eller andra bindande bestämmelser.

Under denna rubrik presenteras också rekommendationer och andra verksamhetsanvisningar som inte är bindande. Vidare upptas här Finansinspektionens rekommendationer om hur internationella riktlinjer och rekommendationer ska följas.

Av formuleringen av anvisningen framgår när det är fråga om en tolkning och när det är fråga om en rekommendation eller annan verksamhetsanvisning. Formuleringen av anvisningarna och den juridiska karaktären av föreskrifterna och anvisningarna förklaras närmare på Finansinspektionens webbplats.

[Finansinspektionen.fi > Regelverk > Föreskriftssamling > Ny föreskriftssamling](#)

Innehåll

1	Tillämpningsområde och definitioner	4
1.1	Tillämpningsområde	4
1.2	Definitioner	4
2	Regelverk	5
2.1	Lagstiftning	5
2.2	Bemyndigande för Finansinspektionen att meddela föreskrifter	5
3	Syfte	6
4	Täckningsvärde, förteckning av täckningen och tillgångar som hör till täckningen	7
4.1	Fastställande av täckningsvärde på tillgångar	7
4.2	Upprättande av täckningsförteckning	7
4.3	Innehåll i täckningsförteckningen	8
4.4	Förvaring av tillgångar som hör till täckningen	9
4.5	Tillsyn av täckningen	9
4.6	Fondandelar, derivatkontrakt och vissa andra tillgångar för täckning av ansvarsskuld och pensionsansvar	10
4.7	A-pensionsstiftelsers och AB-pensionsstiftelsers A-avdelningars övriga tillgångar giltiga som täckning	11
5	Upphävda föreskrifter och anvisningar	13
6	Ändringshistorik	14

1 Tillämpningsområde och definitioner

1.1 Tillämpningsområde

Dessa föreskrifter och anvisningar tillämpas på följande tillsynsobjekt enligt lagen om Finansinspektionen:

- pensionskassor som bedriver annan än lagstadgad verksamhet och AB-pensionskassornas A-avdelningar
- pensionsstiftelser som bedriver annan än lagstadgad verksamhet och AB-pensionsstiftelsernas A-avdelningar
- begravnings- och avgångsbidragsskassor

På premiebaserade tilläggpensionsarrangemang tillämpas endast föreskrifterna om täckning av ansvarsskuld och pensionsansvar i avsnitten 4.2, 4.3 och 4.4. i kapitel 4.

1.2 Definitioner

I dessa föreskrifter och anvisningar avses med

- (1) *pensionsanstalt* alla tillsynsobjekt enligt lagen om Finansinspektionen som omfattas av tillämpningsområdet för föreskrifterna och anvisningarna i avsnitt 1.1, utom begravnings- och avgångsbidragsskassor.
- (2) *tillsynsobjekt* alla tillsynsobjekt enligt lagen om Finansinspektionen som omfattas av tillämpningsområdet för föreskrifterna och anvisningarna i avsnitt 1.1.

2 Regelverk

2.1 Lagstiftning

Inom ämnesområdet för dessa föreskrifter och anvisningar finns följande författningar:

- lagen om försäkringskassor (1164/1992, nedan FörsKL)
- lagen om pensionsstiftelser (1774/1995, nedan PSL)
- lagen om premiebaserade tilläggs-pensionsarrangemang vid pensionsstiftelser och pensionskassor (173/2009)

2.2 Bemyndigande för Finansinspektionen att meddela föreskrifter

Finansinspektionens rätt att utfärda tvingande föreskrifter bygger på följande bestämmelser:

- FörsKL 3 §, 83 §, 83 f §, 83 h § och 83 j §
- PSL 2 §, 46 §, 47 §, 47 b §, 47 d § och 47 m §
- lagen om premiebaserade tilläggs-pensionsarrangemang vid pensionsstiftelser och pensionskassor 19 §

3 Syfte

- (1) Syftet med dessa föreskrifter och anvisningar är att säkerställa att samtliga pensionsanstalter som tillhandahåller annat än lagstadgat pensionskydd samt begravnings- och avgångsbidragskassorna enhetligt tillämpar bestämmelserna om täckning.

4 Täckningsvärde, förteckning av täckningen och tillgångar som hör till täckningen

- (1) Finansinspektionens rätt att utfärda tvingande föreskrifter om täckning av ansvarsskuld och pensionsansvar bygger på 83 §, 83 f §, 83 h § och 83 j § i FörsKL och 46 §, 47 §, 47 b §, 47 d § och 47 m § i PSL samt 19 § i lagen om premiebaserade tilläggs-pensionsarrangemang vid pensionsstiftelser och pensionskassor.

4.1 Fastställande av täckningsvärde på tillgångar

FÖRESKRIFT (styckena 2 - 4)

- (2) De tillgångar som räknas till täckning av ansvarsskulden och pensionsansvaret värderas vid varje granskningstidpunkt till verkligt värde. Verkliga värden beräknas enligt kapitel 10 i Finansinspektionens föreskrifter och anvisningar om bokföring, bokslut och verksamhetsberättelse: Pensionskassor och pensionsstiftelser (15/2012) och kapitel 6 i Finansinspektionens föreskrifter och anvisningar om bokföring, bokslut och verksamhetsberättelse i sjukkassor och begravnings- och avgångsbidragkassor (16/2012).
- (3) Om en tillgångspost belastas av en panträtt eller annan särskild rätt som begränsar användningen av tillgångsposten i tillsynsobjektets administrations- eller konkursbo, ska värdet av en sådan särskild rätt dras av från det täckningsvärde som i övrigt räknas ut i enlighet med stycke 2 ovan. Det belopp som avdras ska värderas på ett tillförlitligt sätt genom att man beaktar substansen i den särskilda rätten och hur denna rätt inverkar på omvandlingen av tillgångarna till pengar.
- (4) Vid värderingen av tillgångar som räknas till täckningen ska tillsynsobjektet från tillgångarnas täckningsvärde avdra de skulder som uppkommit vid anskaffningen av tillgångar.

4.2 Upprättande av täckningsförteckning

FÖRESKRIFT (styckena 5 - 8)

- (5) Täckningsförteckningen görs upp som registrering vid automatisk databehandling eller i läsbar skriftlig form. Oberoende av lagringsformen ska det vid behov vara möjligt att ta ut täckningsförteckningen i läsbar skriftlig form.
- (6) En täckningsförteckning som visar läget vid utgången av räkenskapsperioden ska uppgöras senast fyra (4) månader efter räkenskapsperiodens utgång.

Täckningsförteckningen ska lagras i tio (10) år efter bokslutstidpunkten. Täckningsinnehavaren ska uppge Finansinspektionen adress till täckningsförteckningens uppbevaringsställe samt namn och kontaktinformation för den ansvarige för förteckningen.

- (7) Täckningsförteckningen ska hållas uppdaterad.
- (8) En pensionskassa eller pensionsstiftelse med både premiebaserat och förmånsbaserat tilläggs-pensionsarrangemang ska uppta täckning av ansvarsskulden och pensionsansvaret av det premiebaserade tilläggs-pensionsarrangemanget i ett separat avsnitt i täckningsförteckningen.

4.3 Innehåll i täckningsförteckningen

FÖRESKRIFT (styckena 9 – 13)

- (9) Täckningsförteckningen ska innehålla sådana tillgångsposter som utgör täckning för ansvarsskulden och pensionsansvaret och posterna ska specificeras tillräckligt noggrant. För varje enskild tillgångspost i täckningsförteckningen antecknas dokumentbenämning, placering, uppbevaringsställe, täckningsvärde och verkligt värde, om det avviker från täckningsvärdet, för tillgångsposten jämte därtill hörande dokument. Om tillgångsposten belastas med en panträtt som sänker täckningsvärdet eller med någon annan särskild rättighet som begränsar användningen av tillgångsposten, ska en sådan rättighet nämnas i täckningsförteckningen genom angivande av tillgångens innehåll, värde och innehavare samt prioritetsställning i förhållande till panthavaren. Förteckningen uppgörs med samma gruppering som i FörSKL och PSL.
- (10) I fråga om skuldförbindelserna enligt 83 i och 83 j § i FörSKL och 47 b och 47 c § PSL ska följande antecknas i täckningsförteckningen: gäldenärens och/eller borgensmannens namn, nominellt värde, täckningsvärde och utredning om täckningsvärdet om det avviker från det verkliga värdet. Skuldförbindelserna grupperas enligt gäldenär och borgensman. Dessutom utreds de sammanlagda beloppen per gäldenär med beaktande av maximigränserna för begränsning av riskkoncentrationer enligt 83 n § i FörSKL och 47 f § i PSL.
- (11) Om tillgångarna enligt 83 m § i FörSKL och 47 e § i PSL ska det i täckningsförteckningen ges en separat utredning om pensionskassans eller pensionsstiftelsens tillgångar för vilka tillgångar enligt FörSKL och PSL utgör säkerhet. Över tillgångarna upprättas en förteckning innehållande namn, specifikationsuppgifter, täckningsvärde, grunderna för täckningsvärdet och faktorer som minskar täckningsvärdet.
- (12) Täckningsförteckningen ska dessutom innehålla en utredning om de största riskkoncentrationerna som ingår i täckningstillgångarna tillräckligt noggrant specificerade och om de sammanlagda beloppen som ingår i täckningstillgångarna specificerade per objekt eller gäldenär.
- (13) Täckningsförteckningen ska innehålla en utredning om att begränsningarna i fråga om tillgångar relaterade till delägarens verksamhet enligt 83 o § i FörSKL och arbetsgivarens verksamhet enligt 47 i § PSL har följts.

ANVISNING (styckena 14 – 15)

- (14) Enligt Finansinspektionens tolkning gäller begränsningen i stycke 13 ovan exempelvis produktionsanläggningar, aktier i arbetsgivarföretaget som är en av delägarna, arbetsgivarens aktier och övriga tillgångar vars värde huvudsakligen beror på delägarrens eller arbetsgivarens verksamhet. Begränsningen gäller också skuldförbindelser för vilka sådana tillgångar har ställts som säkerhet.
- (15) Enligt Finansinspektionens tolkning avses med funktionell helhet enligt 83 o § i FörSKL och 47 i § i PSL en av delägaren eller av arbetsgivarföretaget använd fastighet eller ett annat objekt som också kan bestå av flera fastigheter och som med beaktande av karaktären av delägarrens eller arbetsgivarens verksamhet kan betraktas som en helhet. Vid tillämpning av denna begränsning beaktas förutom pensionskassans eller pensionsstiftelsens direkta innehav också skuldförbindelser för vilka objektet utgör säkerhet.

FÖRESKRIFT (styckena 16 – 18)

- (16) Av utredningen om täckningen för en A-pensionsstiftelses och en AB-pensionsstiftelses A-avdelnings pensionsansvar ska framgå den del av täckningen som avses i 47 m § i PSL inklusive specifikationsuppgifterna som en separat grupp.
- (17) Uppgifterna i täckningsförteckningen kan lämnas antingen i den egentliga täckningsförteckningen eller i dess bilagor. Bilagorna upprättas med samma indelning som täckningsförteckningen, det vill säga grupperade enligt FörSKL och PSL.
- (18) I sampensionsstiftelser som följer ett arbetsgivar specifikt system ska förteckningarna över de tillgångar som utgör täckning uppgöras för varje arbetsgivare separat.

4.4 Förvaring av tillgångar som hör till täckningen

FÖRESKRIFT (styckena 19 – 20)

- (19) De värdepapper och andra tillgångar som hör till täckningen ska förvaras i tillsynsobjektets besittning, eller om motiverad orsak föreligger, hos ett kreditinstitut eller ett värdepappersföretag som står under offentlig tillsyn.
- (20) Tillsynsobjektet ska ingå ett skriftligt avtal om förvaring av värdepapper och andra tillgångar och om därtill hörande rapportering. Tillgångar och förbindelser som ingår i täckningen av ansvarsskulden och pensionsansvaret ska förvaras åtskilda från tillsynsobjektets övriga tillgångar och förbindelser.

4.5 Tillsyn av täckningen

ANVISNING (styckena 21 – 23)

- (21) Finansinspektionen rekommenderar att tillsynsobjektets styrelse bör sörjera för att tillsynsobjektets ansvarsskuld och pensionsansvar är täckt i enlighet med bestämmelserna och att täckningstillgångarna uppfyller de krav som ställs i lagen och förordningarna och i de föreskrifter som Finansinspektionen meddelat med stöd av dessa.

- (22) Finansinspektionen rekommenderar att tillsynsobjektets verkställande direktör eller ombud bör omedelbart meddela tillsynsobjektets styrelse och revisor om denne upptäcker brister i täckningen av ansvarsskulden eller pensionsansvaret.
- (23) Finansinspektionen rekommenderar att tillsynsobjektets verkställande direktör, ombud eller styrelse bör omedelbart meddela Finansinspektionen om det är uppenbart att tillsynsobjektet inte uppfyller kraven på täckning av ansvarsskulden eller pensionsansvaret.

4.6 Fondandelar, derivatkontrakt och vissa andra tillgångar för täckning av ansvarsskuld och pensionsansvar

FÖRESKRIFT (styckena 24 – 33)

- (24) Sådana placeringsfonder som avses i 83 h § och 83 j § i FörSKL och 47 b § och 47 d § i PSL är placeringsfonderna som enligt sina stadgar placerar högst en tiondel av sina tillgångar i andra än i dessa paragrafer avsedda tillgångar samt som kassatillgångar hålla ett så stort belopp av sina tillgångar som verksamheten förutsätter. Dessa placeringsfonderna kan också placera sina tillgångar i derivatavtal när de har för avsikt att minska risker förknippade med placeringsverksamhet och valutakursfluktuationer.
- (25) Det är tillåtet att använda derivatavtal i samband med tillgångar som utgör täckning för ansvarsskulden eller pensionsansvaret till den del ett derivatavtal har ingåtts för att skydda de tillgångar som utgör täckning mot värdesänkning.
- (26) I täckningen av ansvarsskulden och pensionsansvaret beaktas derivatavtal som minskar placeringsrisken tillsammans med säkringsobjektet eller -objekten. För bedömning av den totala riskexponeringen för täckningstillgångarna ska tillsynsobjektet vara på det klara med den risk som hänför sig till föremålet eller föremålen för derivatavtalet samt veta hur derivatavtalet påverkar risken. Ett derivatavtal betraktas som ett instrument som minskar placeringsrisken för täckningstillgångarna, om följande villkor uppfylls:
- målet är att säkra sig mot förluster.
 - tillsynsobjektet kan påvisa vilken enskild placering, eller om säkringsobjekten är flera till antalet, vilken helhet av placeringar som säkringen gäller. Den helhet som placeringarna bildar kan genomgå dynamiska förändringar, förutsatt att säkringen förblir tillräckligt effektiv.
 - det ska finnas ett tillräckligt samband mellan derivatavtalet och den placering som ska säkras även om de inte har samma underliggande tillgång.
 - effektiviteten av minskning av risken har bedömts i förväg.
- (27) Ett derivatavtal kan betraktas som ett instrument som minskar placeringsrisken för täckningstillgångarna, om det avhjälpes minst 70 procent av den risk som säkras. Bedömningen ska grunda sig på dokumenterade principer och data.
- (28) Tillsynsobjektets styrelse ska godkänna de principer enligt vilka derivatavtal betraktas som instrument som minskar risken för täckningstillgångarna.

- (29) Definitionen av derivatavtal som minskar placeringsrisken utgår från riskhanteringen. Vid täckning av ansvarsskulden och pensionsansvaret är den inte bunden till definitionerna inom säkringsredovisning. Om ett derivatavtal betraktas som ett instrument som minskar placeringsrisken för täckningstillgångarna, ska tillsynsobjektet motivera på vilket sätt derivatavtalet minskar placeringsrisken.
- (30) Användningsändamålet för ett derivatavtal som minskar placeringsrisken ska fastställas och dokumenteras när avtalet ingås.
- (31) Effektiviteten av minskning av placeringsrisker med hjälp av derivatavtal ska bedömas regelbundet. Säkringens effektivitet ska följas upp minst kvartalsvis. Om säkringen inte är tillräckligt effektiv, ska användningsändamålet ändras till derivatavtal som inte minskar placeringsrisken. Om marknadsläget är svårt ska uppföljningen ske löpande. Säkringen anses fortsätta, om placeringen ersätts med en annan likadan placering och ersättandet med en annan placering ingår i tillsynsobjektets skriftliga säkringsstrategi. Ersättandet med en ny placering ska dokumenteras på nytt som säkring.
- (32) Bedömningen av säkringens effektivitet kan göras utifrån en riskmätare (t.ex. VaR-värde), volatilitet eller korrelation. Metoderna ska tillämpas konsekvent.
- (33) Med reglerad marknad enligt 3 § i FörsKL och 2 § 1 mom. 8 punkten i PSL avses en sådan fondbörs på en reglerad marknad som står under tillsyn på en reglerad marknad i en EES-stat och står under tillsyn av myndigheterna i EES-staten och andra sådana system för omsättning i en EES-stat som upptas i kommissionens förteckning över reglerade marknader, som publiceras i Europeiska gemenskapernas officiella tidning.

ANVISNING (styckena 34 – 35)

- (34) Enligt Finansinspektionens tolkning jämställs ett kapitaliseringsavtal som beviljats av ett försäkringsbolag som står under offentlig tillsyn och som fått koncession i ett OECD-land med en skuldförbindelse enligt 83 h § i FörsKL och 47 b § 3 punkten i PSL. Som täckning godkänns ett belopp som motsvarar kapitaliseringsavtalets återköpsvärde. Jämställbara är kapitaliseringsavtal som ger avkastning i form av en fast ränta och/eller en ränta som beräknas på resultatet av försäkringsbolagets verksamhet.
- (35) Enligt Finansinspektionens tolkning tillämpas bestämmelserna om placeringsfondernas fondandelar i FörsKL och PSL och i stycket 24 ovan, om kapitaliseringsavtalet enligt stycke 34 ovan har beviljats som en fondanknuten försäkring.

4.7 A-pensionsstiftelsers och AB-pensionsstiftelsers A-avdelningars övriga tillgångar giltiga som täckning

- (36) På andelen på tjugofem (25) procent av täckningen för en A-pensionsstiftelses och en AB-pensionsstiftelses A-avdelnings pensionsansvar tillämpas lindrigare bestämmelser än på andelen på sjuttiofem (75) procent av täckningen av pensionsansvaret.

FÖRESKRIFT (stycke 37)

(37)

En A-pensionsstiftelse och en AB-pensionsstiftelses A-avdelning kan med stöd av 47 m § 1 mom. 2 punkten i PSL räkna in andra tillgångar och förbindelser i andelen på tjugofem (25) procent av täckningen av pensionsansvaret enligt följande:

- Aktier och andelar i sammanslutningar som inte noteras på en sådan reglerad marknad som definieras i 1 kap. 2 § 6 punkten i lagen om handel med finansiella instrument (748/2012) sammanlagt högst tio (10) procent av bruttobeloppet för pensionsansvaret så att högst fem (5) procent av pensionsansvarets bruttobelopp får placeras i en sammanslutning;
- Sådana förbindelser som har en sämre förmånsrätt än gäldenärens övriga förbindelser för sammanlagt högst tio (10) procent av pensionsansvarets bruttobelopp, dock så att högst fem (5) procent av pensionsansvarets bruttobelopp får placeras i en sådan sammanslutnings förbindelser;
- Skuldförbindelser i vilka gäldenären, borgensmannen eller säkerheten är något annat än vad som bestäms i 47 b – 47 e § i PSL. I skuldförbindelser med samma gäldenär, borgensman eller säkerhet får dock inte placeras mera än tio (10) procent av pensionsansvarets bruttobelopp;
- Övriga tillgångar och förbindelser får utgöra högst tio (10) procent av pensionsansvarets bruttobelopp.

5 Upphävda föreskrifter och anvisningar

- (1) Genom dessa föreskrifter och anvisningar upphävs följande av Finansinspektionens föreskrifter och anvisningar:
- avsnitt 2.2 Täckning av ansvarsskulden i kapitel 2 Placeringsverksamhet och täckning av ansvarsskulden i pensionskassa som bedriver annan än lagstadgad verksamhet och AB-pensionskassas A-avdelning i Försäkringsinspektionens föreskrifter och anvisningar till pensionskassor (dnr 7/101/2011), uppdaterade den 1 januari 2013
 - avsnitt 2.2 Täckning av pensionsansvaret i kapitel 2 Placeringsverksamhet och täckning av pensionsansvaret i pensionsstiftelse som bedriver annan än lagstadgad verksamhet och AB-pensionsstiftelses A-avdelning i Försäkringsinspektionens föreskrifter och anvisningar till pensionsstiftelser (dnr 8/101/2011), uppdaterade den 1 januari 2013
 - avsnitt 2.2 Täckning av ansvarsskulden i kapitel 2 Kassans placeringsverksamhet i Försäkringsinspektionens föreskrifter och anvisningar till begravnings- och avgångsbidragsskassor, uppdaterade den 1 januari 2013.

6 Ändringshistorik

Dessa föreskrifter och anvisningar har ändrats som följer efter det att de trädde i kraft:

Utfärdats 23.11.2017, gäller från 31.12.2017

- kapitel 4 avsnitt (34) har ändrats

Ändringarna ansluter sig till lagen om ändring av lagen om försäkringskassor och lagen om ändring av lagen om pensionsstiftelser.